

ДОСЛІДЖЕННЯ

ОЦІНКА ПОТРЕБ ТА ПІДГОТОВКИ НАСЕЛЕННЯ ДО ОПАЛЮВАЛЬНОГО СЕЗОНУ

Дослідження проведено в межах проєкту «Зимівля і стійкість: програма CARE Україна», який реалізується благодійною організацією БФ «Право на захист» за підтримки гуманітарної організації CARE

ОЦІНКА ПОТРЕБ ТА ПІДГОТОВКИ НАСЕЛЕННЯ ДО ОПАЛЮВАЛЬНОГО СЕЗОНУ

- Упродовж травня-серпня 2023 року в межах проєкту «Зимівля і стійкість: програма CARE Україна», який реалізується благодійною організацією БФ «Право на захист» за підтримки гуманітарної організації CARE, моніторингові спеціалісти БФ «Право на захист» проводили дослідження* шляхом опитування представників домогосподарств та ключових інформантів (представники органів місцевого самоврядування, волонтери, громадяни з активною громадською позицією тощо) в 7 областях, **метою якого було зрозуміти, як бенефіціари готуються до зими, чого потребують для підготовки та визначити прогалини в наданні необхідної допомоги.** Відповіді фіксувалися за допомогою попередньо розробленої кобо-форми.
- Результати дослідження допоможуть побачити повну картину ситуації з підготовкою до зимового періоду у відповідних областях, нададуть змогу привернути увагу міжнародних та національних організацій до проблем та забезпечити подальше стійке та ефективне реагування.
- На основі зібраних кількісних даних, БФ «Право на захист» мав змогу провести глибинний аналіз проблем, пов'язаних з підготовкою до зимового періоду, потреб та прогалин в наданні допомоги, та матиме змогу самостійно надати комплексну гуманітарну, психологічну та юридичну допомогу постраждалому від конфлікту населенню.

У ході опитування було зібрано 2658 відповідей, що включають:

- 2644 опитаних представників домогосподарств;
- 14 ключових інформантів.

Подальший кількісний аналіз та наявні діаграми стосуються лише представників домогосподарств, оскільки кількість ключових інформантів не є достатньою для порівняльного аналізу та розрахунку відсоткового співвідношення щодо кожного з наявних питань.

Географія опитування

Домогосподарства,
область

Дніпропетровська
Запорізька
Полтавська
Сумська
Харківська
Херсонська
Чернігівська

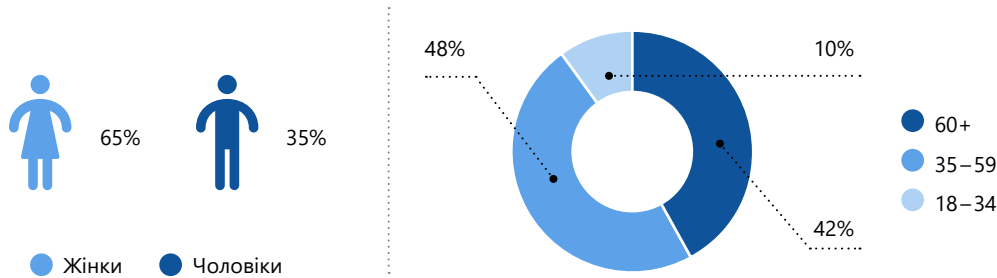

Ключові інформанти,
область

Полтавська
Сумська
Харківська
Херсонська

* Оскільки дослідження розвідувальне, воно не є репрезентативним. Тобто отримані результати не можна екстраполювати на всю Україну, певні області чи соціальні групи. Проте вони можуть бути підставою для тестування гіпотез на великих репрезентативних вибірках.

ДЕМОГРАФІЯ ОПИТУВАННЯ

- Серед представників домогосподарств 65% склали жінки, а 35% — чоловіки;
- Тоді як серед ключових інформантів було опитано більше чоловіків — 8 КІ*;
- Найбільше була представлена вікова група 35–59 — 48% опитаних ДГ та 11 з 14 КІ;
- Найбільшу демографічну групу склали жінки віком 35–59 років — 854 опитаних (50% серед всіх опитаних жінок);
- Серед чоловіків опитаних у домогосподарствах співвідношення вікових груп 35–59 та 60+ майже однакове — 43% та 45% відповідно.

Серед **груп вразливості** найбільшою були **літні особи (60+)** — 1081 ДГ. Кількість осіб в домогосподарствах коливалась від 1 до 7, але найбільше респондентів мали **домогосподарства в складі 1–3 людей** (84% опитаних ДГ). **34% опитаних домогосподарств мали у своєму складі дітей та 8% — осіб з інвалідністю.**

Групи вразливості**, %

Серед КІ найбільша кількість опитаних — це представники ОМС — 71%.

* КІ — ключові інформанти ДГ — представники домогосподарств ОМС — органи місцевого самоврядування НДО — недержавна організація

** Запитання з множинним вибором (респонденти могли обирати декілька варіантів відповіді)

ПРОБЛЕМИ МИНУЛОГО ОПАЛЮВАЛЬНОГО СЕЗОНУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Для розуміння проблематики та специфіки надання допомоги, дослідили умови проживання домогосподарств. Опитування показало, що більшість домогосподарств проживають в **приватних будинках** (67%), здебільшого мають **пічне** (40%) або **газове** (30%) опалення. Ключові інформанти так само зазначили, що найбільше використовують пічне та газове опалення.

Проблеми, з якими стикались під час минулого опалювального сезону**, %

Шляхи подолання проблем у минулому опалювальному сезоні**, %

Минулий опалювальний сезон став викликом для населення, комунальних служб та влади. Так, і представники домогосподарств, і ключові інформанти зазначили, що найбільшими проблемами минулого сезону були **часті відключення електроенергії** та **завищена ціна на тверде паливо**.

Більшість респондентів вбачали найбільш оптимальним рішенням проблем, що виникли, **дотримання нижчого температурного режиму**.

* **КІ** — ключові інформанти **ДГ** — представники домогосподарств **ОМС** — органи місцевого самоврядування **НДО** — недержавна організація

** Запитання з множинним вибором (респонденти могли обирати декілька варіантів відповіді)

У ситуації, що склалася минулого опалювального сезону, населення гостро потребувало допомогу для подолання складнощів. Не зважаючи на це, більшість представників домогосподарств стверджували, що **не отримали жодної допомоги ні від ОМС, ні від недержавних організацій**. Частина ключових інформантів (5 з 14), переважно представники ОМС, стверджували, що безпосередньо ОМС допомогу не надавали. Серед тих домогосподарств, які отримали допомогу, найбільше людей отримали грошову допомогу, що підтверджують і ключові інформанти.

Основною причиною не отримання допомоги домогосподарства назвали **відсутність такої допомоги в населеному пункті** (41% ДГ). Слід зазначити, що 72% тих, хто не отримував допомогу від ОМС, та від НДО, проживали в селі, селищі або смт. Якщо ж допомога була присутня, то респонденти не могли її отримати через те, що **не підходили під визначені критерії вразливості** (28% опитаних ДГ, які не отримали допомогу). Більшість респондентів (75% ДГ) зазначили, що отриманої допомоги їм **вистачило повністю або частково для вирішення проблем**, які виникли під час минулого опалювального сезону.

Від кого та яку допомогу отримували**, %

Підготовка до майбутнього опалювального сезону

Перед початком нового опалювального сезону представників домогосподарств та ключових інформантів турбують **ті самі проблеми, які були і минулого:**

- перебої з постачанням електроенергії (48% ДГ),
- підвищення цін на тверде паливо, газ та електроенергію (близько 40% ДГ).

На цьому фоні **найбільшими потребами вони визначають:**

- грошову допомогу (82% ДГ)
- електричні обігрівачі (24% ДГ)
- тверде паливо (45% ДГ)
- утеплення житла (18% ДГ)

Проблеми, з якими ДГ можуть зіткнутись під час підготовки до майбутнього опалювального сезону**, %

* **КІ** — ключові інформанти **ДГ** — представники домогосподарств **ОМС** — органи місцевого самоврядування **НДО** — недержавна організація

** Запитання з множинним вибором (респонденти могли обирати декілька варіантів відповіді)

Дослідження показало, що протягом останніх 6 місяців респонденти **найбільше отримували грошову допомогу, продукти харчування та гігієнічні набори**, але згідно з опитуванням представників домогосподарств саме цієї допомоги люди досі потребують найбільше.

Окрім, вищезазначеної допомоги незначна частина ДГ також зазначили, що **потребують соціальної підтримки та супроводу**, особливо виокремили таку необхідність **при догляді за людиною похилого віку**. Серед інформації ДГ виокремили потребу у **додаткових знаннях про можливості отримання державних соціальних пільг**. Також деякі респонденти відзначили, що потребують сприяння при заповненні документів на отримання пільг від держави та при оформленні та відновленні документів.

Якої допомоги потребують респонденти**, %

Висновки та рекомендації

- Більшість респондентів зазначили, що найбільше побоюються тих самих проблем, що були і минулого опалювального сезону — часті відключення електроенергії та підвищення цін на тверде паливо, газ та електроенергію. Це може свідчити про те, що населення не мало змоги повноцінно підготуватися до майбутнього сезону. Найбільший запит на грошову допомогу також корелює з проблемою підвищення цін.
- Згідно з результатами опитування, можна зробити висновок, що гуманітарна допомога у вигляді грошей, а також генераторів, електричних обігрівачів, твердого палива та інших засобів обігріву матиме попит. Запит на тверде паливо також підтверджується тим, що пічний тип опалення був превалюючим серед респондентів.
- Аналіз результатів опитування показав, що відсутність гуманітарної допомоги у невеликих населених пунктах була однією з основних причин не отримання такої допомоги. Тому організація доставки допомоги безпосередньо у такі населені пункти може значно покращити ситуацію з підготовкою населення до холодів.
- Значною потребою є соціальна підтримка, інформація та супровід щодо отримання соціальних пільг для людей похилого віку. Це також підтверджується тим фактом, що серед груп з вразливістю найбільшою є люди віком 60+.

* **КІ** — ключові інформанти **ДГ** — представники домогосподарств **ОМС** — органи місцевого самоврядування **НДО** — недержавна організація

** Запитання з множинним вибором (респонденти могли обирати декілька варіантів відповіді)